

Qilalugaq qernertaq *Monodon monoceros*

Náhvalur
 Náhvalur
 Narhval
 Narhval
 Narwhal

Qilalukkat marluk © Paul Nicklen

Qilalukkat qernertat Issittumi arfiupput soqqaliunngitsut akunnattumik angissusillit, qilalukkallu qernertat angutivissat tuugaanittarnertik ilisimaneqaatigaat. Qasertuupput qiteqqamik kut saneqqamik kullu taarnersaqarlutik naamikkullu qaqortuullutik. Qilalukkat qaqortat arfiivillu peqatigalugit qilalukkat qernertat tassaapput artit Issittup imartaanniinnaq uumasusut pingasuinnaasut ilaat. Sikorsuit eqimasut akornanni ukiisarput quppatigut ammanersatigullu anersaarfissarsisarlutik aasakkullu sinerissami imartanut ikkannerusunut sikoqanngitsunullu ingerlaartarlutik.

Inersimasutut angissusaa 4,6 meterit
Inersimasutut oqimaassusaa 1,600 kg
Ukiuisa annerpaaffiat >100 ukiui
Uku nerisarai aalisakkat amik kullu
Eqimattani amerlassusaat 2-10
Uumasut qaasuttut aarluk, nanoq

IUCN-ip uumasoaqatigiiaat
 nungoriaannaasut allattorsimaffiutaanni
inissisimaffiat mianernarpo (2023)
Atlantikup Avannaata Kangiani
peqassuseq 85,000-100,000
Ukunani piniarneqartarpoq

472 arferit/ukiumut

2019-2023-mi agguaqatigiissillugu

Aarlerinaatit:

Silap pissusiata
allanngoriartornera

Nipinit
akornuserneqarneq

Piniagaaneq

Mingutsitsineq

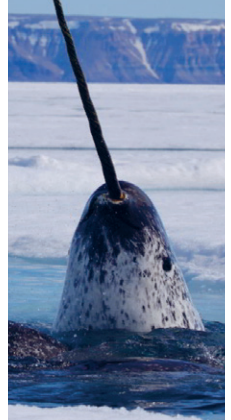
Qilalugaq qernertaq *Monodon monoceros*

Náhvalur
 Náhvalur
 Narhval
 Narhval
 Narwhal

Qilalukkat qernertat tuugaavisigut immikkoortikkuminarput. Tuugaavi qarngisa qulaatungaani tuloriaapput sullullit. Amerlanersaat ataatsimik tuugaaqartarput (saamerleq), angutivissalli 500-ugaangata ataaseq marlunnik tuugaaqartarpoq, arnaviarlu ataasiinnaq marlunnik tuugaalittut nalunaarsorneqarsimavoq. Qilalukkat marluk pingasullu missaanni ukioqaraangamik tuugaanikkiartulertarput saamiatungaanut qipisunik naajartortartunik 3 meterisullu takitigilersinnaasunik. Tupinnaannartumik peqissinnaassuseqarput 30 centimeterit angullugit napinatik peqissinnaagamik. Tuugaavisa sumut atorneqartarnerat pillugu tunngavilersuiniartoqartarsimaqaaq, sikumik qillerutaasorineqartarmata, imartat allanngorarnerannik malugisaataasorineqartarmata aalisakkanullu kapuutaasorineqartarmata. Ilimanarluinnarporli tuugaat pilerigeqqusaarutit aappaattut taaneqarsinnaasut, angutivissanit ingerlaaqatigiinni inissisimaffimmik aalajangersaassutaasarmata arnavissanulluunniit takinerusunik tuugaalinnik toqqaajumanerustunut pilerigeqqusaarutaasarmata.

Qilalugaq
anersaartoq © Paul
Nicklen / National
Geographic /
WWF-Canada

Qeluga

Narluga

Narwhal

Niaquata saarngata ilusaa/Qilalukkamit qaqortamit qilalukkamilu akusamik ilaagaq © Mikkel Høegh Post

Tuluttut 'narluga'-mik taasagaat tassaapput qilalukkat qernertat qilalukkallu qaqortat piaraat. 1980-kkut naajartorneranni piniartoq uumasumik immikkuullarissumik pisaqarpoq, qasertumik amilimmik, qilalukkatut qaqortatut talerualimmik qilalukkatullu qernertatut sarpilimmik. Niaquata saarnga artit taakkua marluk ilisarnaqutaannik nassaarfissaavoq, uumasulli tamatuma immikkuullarissutiginerpaasai tassaapput kigutai: kigutit 18-it silammut sammisut immap naasuinik nerisarneranut kigutinilu atorlugit sioqqani assaasarneranut takussutissaasut. Tamatuma dna-vinik misissueqqissaarnikkut paasineqarpoq uumasooq angutiviaasoq qilalukkamit arnaviamit qilalukkamilu qaqortamit angutiviamit piaraasoq.

Misissuineq: Qilalukkat artini pingasuni uumanertik tamaat Issittup imartaaniittartutuaapput. Timitik nillertumiinnissamut qanoq naleqqussarsimavaat?